

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

**MATERIAŁY POMOCNICZE
DLA KANDYDATÓW NA EGZAMINATORÓW**

część II

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE ZAWODOWE

Warszawa, listopad 2005

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE ZAWODOWE – EGZAMIN ZAWODOWY

Egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe zwany egzaminem zawodowym jest formą oceny poziomu opanowania wiadomości i umiejętności z zakresu danego zawodu, ustalonych w standardach wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.

Egzamin zawodowy, od roku szkolnego 2006/2007, przeprowadzany **jest jeden raz** w ciągu roku szkolnego – w okresie **od czerwca do sierpnia**, w terminie ustalonym przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej. Termin egzaminu zawodowego dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej ogłasza na stronie internetowej CKE, nie później niż na 4 miesiące przed terminem egzaminu zawodowego. Harmonogram przeprowadzania etapu praktycznego egzaminu zawodowego ustala dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej i przekazuje go kierownikom ośrodków egzaminacyjnych.

Absolwent, który zamierza przystąpić do egzaminu zawodowego składa dyrektorowi szkoły, pisemną deklarację dotyczącą przystąpienia do egzaminu zawodowego w danym zawodzie nie później niż do **20 grudnia** roku szkolnego, w którym zamierza przystąpić do egzaminu.

Egzamin zawodowy przeprowadza się w dwóch etapach:

1. **pisemnym** - w formie testu, który składa się z dwóch części, podczas których zdający rozwiązuje:
 - * **w części pierwszej** – zadania egzaminacyjne sprawdzające wiadomości i umiejętności właściwe dla kwalifikacji w danym zawodzie,
 - * **w części drugiej** - zadania egzaminacyjne sprawdzające wiadomości i umiejętności związane z zatrudnieniem i działalnością gospodarczą,
2. **praktycznym**, który polega na wykonaniu zadania egzaminacyjnego, sprawdzającego praktyczne umiejętności z zakresu kwalifikacji w danym zawodzie.

Zdający **zdał** egzamin zawodowy, jeżeli uzyskał:

1. **z etapu pisemnego:**
 - * **z części pierwszej** – co najmniej **50% punktów** możliwych do uzyskania,
 - * **z części drugiej** – co najmniej **30% punktów** możliwych do uzyskania,
2. **z etapu praktycznego** - co najmniej **75% punktów** możliwych do uzyskania.

Wynik egzaminu zawodowego ustala okręgowa komisja egzaminacyjna. Wynik ten jest ostateczny.

Absolwent, który zda egzamin zawodowy, otrzymuje **dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe** wydany przez okręgową komisję egzaminacyjną.

Od roku szkolnego 2006/2007 **laureaci i finaliści turniejów lub olimpiad tematycznych** związanych z wybraną dziedziną wiedzy zawodowej **są zwolnieni z etapu pisemnego egzaminu** zawodowego na podstawie zaświadczenia stwierdzającego uzyskanie tytułu odpowiednio laureata lub finalisty. Zaświadczenie przedkłada się przewodniczącemu szkolnego zespołu nadzorującego.

Zwolnienie laureata lub finalisty turnieju lub olimpiady tematycznej z etapu pisemnego egzaminu zawodowego **jest równoznaczne z uzyskaniem z części pierwszej i z części drugiej etapu pisemnego egzaminu zawodowego najwyższego wyniku.**

Na dyplomie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe, w miejscach przeznaczonych na wpisanie wyników egzaminu zawodowego z części pierwszej i z części drugiej etapu pisemnego, wpisuje się „100”, oraz zamieszcza się adnotację o zwolnieniu z etapu pisemnego egzaminu zawodowego i posiadanym tytule laureata lub finalisty odpowiednio turnieju lub olimpiady tematycznej.

Wykaz turniejów i olimpiad tematycznych podany zostaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej CKE przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, nie później niż na rok przed terminem egzaminu zawodowego, z tym, że w dla roku szkolnego 2006/2007 nie później do dnia 30 czerwca 2006 roku.

Absolwenci, którzy **nie przystąpili** do egzaminu zawodowego lub odpowiedniego etapu tego egzaminu, przerwali egzamin zawodowy albo nie uzyskali wymaganej liczby punktów z etapu pisemnego lub praktycznego egzaminu zawodowego, **mają prawo przystąpić** do egzaminu zawodowego lub odpowiedniego etapu tego egzaminu **w kolejnych terminach** jego przeprowadzania. Osoby te, jeśli zechcą przystąpić do egzaminu zawodowego lub odpowiedniego etapu tego egzaminu w kolejnym terminie, składają do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej deklarację przystąpienia do egzaminu zawodowego we wcześniej wskazanym terminie. Po upływie trzech lat od daty pierwszego egzaminu zawodowego trzeba zdawać egzamin w pełnym zakresie.

Absolwenci ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się mają prawo przystąpić do egzaminu zawodowego w warunkach i formie dostosowanych do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych absolwenta na podstawie: opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej lub orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania.

ETAP PISEMNY EGZAMINU ZAWODOWEGO

Etap pisemny egzaminu zawodowego przeprowadzany jest **w szkole**, którą ukończył zdający. Tylko w uzasadnionych przypadkach, w szczególności, gdy liczba zdających w danej szkole jest niższa niż 25, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej może wskazać inną szkołę albo placówkę kształcenia praktycznego lub placówkę kształcenia ustawicznego, w której zdający przystępuje do etapu pisemnego egzaminu zawodowego.

W etapie pisemnym zdający rozwiązuje zadania zamknięte wyboru wielokrotnego zamieszczone w arkuszu egzaminacyjnym, wybierając jedną prawidłową lub najlepszą odpowiedź spośród czterech podanych propozycji. Odpowiedzi do zadań zaznacza w odpowiednim miejscu na **karcie odpowiedzi**.

Zadania egzaminacyjne etapu pisemnego egzaminu obejmują:

- **w części I** (50 zadań) – zakres wiadomości i umiejętności właściwych dla kwalifikacji w danym zawodzie zawartych (zgrupowanych) w trzech obszarach wymagań:
 1. czytanie ze zrozumieniem informacji przedstawionych w formie opisu, instrukcji, rysunków, szkiców, wykresów, dokumentacji technicznej i technologicznej;
 2. przetwarzanie danych liczbowych i operacyjnych;
 3. bezpieczne wykonywanie zadań zawodowych zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz ochrony środowiska;

- **w części II** (20 zadań) – zakres wiadomości i umiejętności związanych z zatrudnieniem i działalnością gospodarczą zawartych (zgrupowanych) w dwóch obszarach:
 1. czytanie ze zrozumieniem informacji przedstawionych w formie opisu, instrukcji, tabeli, wykresu;
 2. przetwarzanie danych liczbowych i operacyjnych.

Za organizację i przebieg etapu pisemnego egzaminu zawodowego w danej szkole albo placówce odpowiada **przewodniczący szkolnego zespołu nadzorującego**. Przewodniczącym szkolnego zespołu nadzorującego jest **dyrektor szkoły** lub placówki.

Przewodniczący szkolnego zespołu nadzorującego, nie później niż na miesiąc przed terminem egzaminu zawodowego, może powołać zastępcę przewodniczącego szkolnego zespołu nadzorującego spośród nauczycieli zatrudnionych w danej szkole lub placówce.

Jeżeli przewodniczący szkolnego zespołu nadzorującego i jego zastępca, z powodu choroby lub innych ważnych przyczyn, nie mogą wziąć udziału w etapie pisemnym egzaminu zawodowego, dyrektor okręgowej komisji egzaminacyjnej powołuje w zastępstwie innego nauczyciela zatrudnionego w danej szkole lub placówce.

Przewodniczący szkolnego zespołu nadzorującego i jego zastępca powinni odbyć szkolenie w zakresie organizacji egzaminu zawodowego, organizowane przez okręgową komisję egzaminacyjną.

Przewodniczący szkolnego zespołu nadzorującego powołuje członków tego zespołu nie później niż na 3 miesiące przed terminem egzaminu.

SZKOLNY ZESPÓŁ NADZORUJĄCY	Przewodniczący
	• dyrektor szkoły lub placówki
	Zastępca przewodniczącego (ewentualnie) • powołany przez przewodniczącego szkolnego zespołu nadzorującego, • nie później niż 1 miesiąc przed terminem egzaminu, • spośród nauczycieli zatrudnionych w danej szkole lub placówce
	Członkowie • powołani przez przewodniczącego szkolnego zespołu nadzorującego • nie później niż 1 miesiąc przed terminem egzaminu

Spośród członków szkolnego zespołu nadzorującego, przewodniczący szkolnego zespołu nadzorującego powołuje **zespoły nadzorujące** przebieg etapu pisemnego w poszczególnych salach egzaminacyjnych oraz wyznacza ich przewodniczących na 1 miesiąc przed terminem egzaminu. W skład zespołu nadzorującego wchodzi co najmniej trzech nauczycieli zajęć edukacyjnych nie objętych egzaminem zawodowym z tym, że przynajmniej jeden zatrudniony w innej szkole lub placówce. **W skład zespołu nadzorującego nie mogą wchodzić nauczyciele zajęć edukacyjnych objętych egzaminem zawodowym oraz wychowawcy zdających.**

ZESPÓŁ NADZORUJĄCY	Przewodniczący wyznaczony przez przewodniczącego szkolnego zespołu nadzorującego
	Członkowie - powołani przez przewodniczącego szkolnego zespołu nadzorującego spośród członków szkolnego zespołu nadzorującego - nie później niż na 1 miesiąc przed terminem egzaminu - min. 3 nauczycieli zajęć edukacyjnych nieobjętych egzaminem zawodowym, z których co najmniej jeden musi być zatrudniony w innej szkole lub placówce - nauczyciele, którzy nie są wychowawcami zdających

Etap pisemny egzaminu zawodowego **rozpoczyna** się z chwilą zapisania przez przewodniczącego zespołu nadzorującego w widocznym miejscu czasu rozpoczęcia i zakończenia pracy. Zdający nie podpisują kart odpowiedzi imieniem i nazwiskiem, ale wpisują swoją datę urodzenia, symbol cyfrowy zawodu i wersję arkusza egzaminacyjnego oraz wpisują i kodują swój numer ewidencyjny PESEL.

Etap pisemny egzaminu zawodowego **trwa 120 minut**. Dla zdających z dysfunkcjami czas trwania egzaminu może być przedłużony, nie więcej jednak niż o 30 minut.

Każdy zdający pracuje przy oddzielnym stoliku. Stoliki ustawione są w jednym kierunku, w odległości, która zapewnia zdającym samodzielność pracy.

W czasie trwania etapu pisemnego egzaminu zawodowego na stolikach mogą znajdować się tylko arkusze egzaminacyjne, karty odpowiedzi oraz materiały i przybory pomocnicze wskazane w informatorze dla danego zawodu. Do sali egzaminacyjnej, w której jest przeprowadzany etap pisemny egzaminu zawodowego, nie można wносить żadnych urządzeń telekomunikacyjnych ani z nich korzystać.

W czasie trwania etapu pisemnego egzaminu zawodowego nie wolno udzielać zdającym żadnych wyjaśnień dotyczących zadań ani ich komentować. Zdający nie powinni opuszczać sali egzaminacyjnej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, przewodniczący zespołu nadzorującego może zezwolić zdającemu na opuszczenie sali, po zapewnieniu warunków wykluczających możliwość kontaktowania się zdającego z innymi osobami, z wyjątkiem osób udzielających pierwszej pomocy medycznej.

W przypadku stwierdzenia **niesamodzielnego** rozwiązywania zadań przez zdającego lub jeżeli zdający zakłóca prawidłowy przebieg etapu pisemnego egzaminu zawodowego w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym, przewodniczący szkolnego zespołu nadzorującego przerywa egzamin zdającego i **unieważnia** jego pracę, a informację tę zamieszcza się w protokole.

Po zakończeniu etapu pisemnego egzaminu zawodowego osoby wchodzące w skład zespołu nadzorującego zbierają od zdających wypełnione karty odpowiedzi oraz sprawdzają w ich obecności poprawność wpisanych przez nich na karcie odpowiedzi daty urodzenia, symbolu cyfrowego zawodu i oznaczenia wersji arkusza egzaminacyjnego oraz poprawność wpisania i zakodowania numeru ewidencyjnego PESEL.

Przewodniczący zespołu nadzorującego lub wskazany przez niego członek zespołu nadzorującego pakuje wypełnione karty odpowiedzi do zwrotnych kopert i zakleja je w obecności osób wchodzących w skład zespołu nadzorującego oraz przedstawiciela zdających, a następnie przekazuje je niezwłocznie przewodniczącemu szkolnego zespołu nadzorującego.

Przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego nadzorującego przechowuje i zabezpiecza koperty z wypełnionymi kartami odpowiedzi, a następnie niezwłocznie przekazuje je dyrektorowi OKE.

Wynik etapu pisemnego egzaminu zawodowego ustala okręgowa komisja egzaminacyjna, po elektronicznym odczytaniu kart odpowiedzi, na podstawie liczby punktów uzyskanych z każdej części tego etapu.

ETAP PRAKTYCZNY EGZAMINU ZAWODOWEGO

Etap praktyczny egzaminu zawodowego przeprowadza się w szkole, placówce lub u pracodawcy upoważnionego przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej. Szkoła, placówka lub pracodawca, który uzyskał upoważnienie, staje się **ośrodkiem egzaminacyjnym**.

Za organizację i przebieg etapu praktycznego egzaminu zawodowego w ośrodku egzaminacyjnym, odpowiada **dyrektor szkoły**, placówki lub **pracodawca** albo wskazany przez niego i upoważniony przez okręgową komisję egzaminacyjną pracownik, zwany **kierownikiem ośrodka egzaminacyjnego**.

Kierownik ośrodka egzaminacyjnego może powołać swojego zastępcę spośród nauczycieli zatrudnionych w danej szkole lub placówce, a w przypadku pracodawcy - spośród zatrudnionych u niego pracowników.

Dyrektor ośrodka egzaminacyjnego oraz jego zastępca powinni odbyć szkolenie w zakresie organizacji etapu praktycznego egzaminu zawodowego, organizowane przez okręgową komisję egzaminacyjną.

Etap praktyczny **trwa nie krócej niż 180 minut i nie dłużej niż 240 minut**. Czas trwania etapu praktycznego egzaminu zawodowego w danym zawodzie określa informator dla danego zawodu. Dla zdających ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi czas trwania egzaminu może być przedłużony, nie więcej jednak niż o 30 minut.

W czasie trwania etapu praktycznego egzaminu zawodowego każdy zdający pracuje na osobnym stanowisku egzaminacyjnym. Stanowiska egzaminacyjne powinny być tak przygotowane, aby zapewniona była samodzielność pracy zdających. Do sali egzaminacyjnej, w której jest przeprowadzany etap praktyczny egzaminu zawodowego, nie można wносить żadnych urządzeń telekomunikacyjnych ani z nich korzystać.

Etap praktyczny egzaminu zawodowego dla absolwentów technikum (techników uzupełniających i szkół policealnych prowadzących kształcenie w zawodach innych niż zasadnicze szkoły zawodowe) **różni się** od egzaminu po zasadniczej szkole zawodowej (i szkół policealnych prowadzących kształcenie w tych samych zawodach, w których kształcą zasadnicze szkoły zawodowe).

Etap praktyczny egzaminu zawodowego

dla absolwentów techników,

(i techników uzupełniających oraz szkół policealnych prowadzących kształcenie
w zawodach innych niż zasadnicze szkoły zawodowe)

Etap praktyczny egzaminu zawodowego po **technikum** (technikum uzupełniającym i szkołach policealnych prowadzących kształcenie w zawodach innych niż zasadnicze szkoły zawodowe) sprawdza umiejętności rozwiązywania przez absolwentów typowych problemów zawodowych o charakterze „łączenia teorii z praktyką”. Właściwe dla zawodu umiejętności sprawdzane w tym etapie, związane są z zadaniem o treści ogólnej ustalonym w standardach wymagań egzaminacyjnych dla każdego zawodu.

Etap praktyczny egzaminu zawodowego **polega** na wykonaniu zadania egzaminacyjnego zawartego w arkuszu egzaminacyjnym i - w zależności od zawodu, którego dotyczy egzamin - obejmuje:

- 1) opracowanie projektu realizacji określonych prac,
albo
- 2) opracowanie projektu realizacji określonych prac i wykonanie określonej pracy lub prac na stanowisku egzaminacyjnym wyposażonym zgodnie ze standardami wymagań będącymi podstawą przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w danym zawodzie,
zwanych „**pracą egzaminacyjną**”.

Zadanie egzaminacyjne opracowane na podstawie zadania o treści ogólnej sformułowanego w standardzie wymagań egzaminacyjnych dla zawodu umożliwi sprawdzenie większości umiejętności ujętych w standardzie wymagań dla zawodu, tj. sprawdzi czy zdający potrafi:

1. analizować dokumentację i na jej podstawie dobierać technologie, metody i techniki wykonania lub wytwarzania oraz dobierać narzędzia, maszyny i urządzenia do określonej technologii, metod i technik wykonania lub wytwarzania obiektu lub produktu;
2. dobierać metody, techniki i urządzenia do kontroli wielkości parametrów właściwych dla półproduktów, wyrobów lub obiektów;
3. opracowywać projekty (np. w formie schematów blokowych) przebiegu procesu wykonania lub wytwarzania obiektu lub produktu;
4. określać warunki eksploatacji dla wyrobów lub obiektów w zależności od ich właściwości na podstawie dokumentacji;
5. opracowywać harmonogramy lub kosztorysy prac realizowanych w procesie wytwarzania ...

oraz, w przypadku, gdy zakres egzaminu w danym zawodzie obejmuje również wykonanie określonych prac:

6. wykonywać określone prace z zakresu technologii wytwarzania;
7. przeprowadzić ocenę jakości wykonanych prac.

W zadaniu egzaminacyjnym opisana jest konkretna sytuacja zawodowa (założenia do projektu - dane techniczne i organizacyjne), przedstawione są wymagania dotyczące tego, co powinien zawierać opracowany przez zdającego projekt realizacji prac oraz załączona jest niezbędna do rozwiązania zadania dokumentacja.

Etap praktyczny egzaminu zawodowego dla absolwentów **techników**, (techników uzupełniających i szkół policealnych prowadzących kształcenie w zawodach innych niż zasadnicze szkoły zawodowe), przeprowadzają w ośrodku egzaminacyjnym **zespoły nadzorujące etap praktyczny**, powołane przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej. Dyrektor OKE wyznacza przewodniczących tych zespołów.

ZESPÓŁ NADZORUJĄCY ETAP PRAKTYCZNY (TECHNIKUM)	Przewodniczący - wyznaczony przez dyrektora OKE - egzaminator okręgowej komisji egzaminacyjnej wpisany do ewidencji egzaminatorów w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe
	Członkowie - powołani przez dyrektora OKE - co najmniej dwóch nauczycieli przedmiotów zawodowych - może nim być także instruktor praktycznej nauki zawodu posiadający przygotowanie z zakresu danego zawodu lub zawodu wchodzącego w zakres tego zawodu - nie mogą to być nauczyciele i instruktorzy praktycznej nauki zawodu, którzy uczyli zdających - w przypadku gdy w sali egzaminacyjnej jest więcej niż 20 zdających - dodatkowo jeden egzaminator wpisany do ewidencji egzaminatorów w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, na każdych kolejnych 10 zdających

Jeżeli przewodniczący albo członek zespołu nadzorującego etap praktyczny z powodu choroby lub innych ważnych przyczyn, nie może wziąć udziału w etapie praktycznym egzaminu zawodowego, dyrektor OKE powołuje w zastępstwie odpowiednio innego egzaminatora wpisanego do ewidencji egzaminatorów albo nauczyciela lub instruktora zatrudnionego w danym lub innym ośrodku egzaminacyjnym.

Etap praktyczny egzaminu zawodowego **rozpoczyna się** z chwilą zapisania w widocznym miejscu przez przewodniczącego zespołu nadzorującego etap praktyczny czasu rozpoczęcia i zakończenia pracy. Na arkuszu egzaminacyjnym zdający wpisuje datę urodzenia oraz wpisuje i koduje numer ewidencyjny PESEL. Zdający nie podpisuje arkusza egzaminacyjnego.

Wykonanie pracy egzaminacyjnej przez zdającego obserwuje zespół nadzorujący etap praktyczny, a wykonanie określonej pracy lub prac na stanowisku egzaminacyjnym obserwuje i potwierdza przewodniczący zespołu nadzorującego etap praktyczny (w przypadku, gdy w sali egzaminacyjnej jest więcej niż 20 zdających – także dodatkowo powołany egzaminator).

Po zakończeniu etapu praktycznego egzaminu zawodowego członkowie zespołu nadzorującego etap praktyczny odbierają od zdających arkusze egzaminacyjne i prace egzaminacyjne oraz sprawdzają, w obecności tych zdających, poprawność wpisania daty urodzenia, symbolu cyfrowego zawodu i oznaczenia wersji arkusza egzaminacyjnego oraz poprawność wpisania i zakodowania numeru ewidencyjnego PESEL. Przewodniczący zespołu nadzorującego etap praktyczny lub wskazany przez niego członek tego zespołu pakuje arkusze egzaminacyjne i prace egzaminacyjne do zwrotnych kopert i zakleja je w obecności osób wchodzących w skład zespołu nadzorującego oraz przedstawiciela zdających, a następnie przekazuje je kierownikowi ośrodka egzaminacyjnego. Kierownik

ośrodka egzaminacyjnego przechowuje i zabezpiecza koperty zawierające arkusze egzaminacyjne i prace egzaminacyjne, a następnie przekazuje je dyrektorowi OKE.

Prace egzaminacyjne wykonane przez zdających, **sprawdzają i oceniają po egzaminie** egzaminatorzy wpisani do ewidencji egzaminatorów w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, powołani przez dyrektora OKE. Egzaminatorzy wypełniają **karty oceny**, wpisując liczbę punktów uzyskanych przez zdającego za wykonanie zadania egzaminacyjnego, stosując kryteria oceniania wykonania zadania egzaminacyjnego, opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną dla egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w danym zawodzie.

W zależności od zakresu egzaminu sformułowanego w zadaniu o treści ogólnej oceniany jest, zgodnie z **ustalonymi kryteriami** oceniania przyjętymi dla danego zadania, wykonany przez zdającego

- projekt realizacji określonych prac
- albo
- projekt realizacji określonych prac oraz efekt wykonanej pracy lub wykonanych prac.

Egzaminatorzy, sprawdzający i oceniający prace egzaminacyjne z zakresu danego zawodu tworzą **zespół egzaminatorów**. W skład zespołu egzaminatorów wchodzi nie więcej niż **10 egzaminatorów**, spośród których dyrektor OKE wyznacza przewodniczącego zespołu.

Wynik **etapu praktycznego** egzaminu zawodowego ustala okręgowa komisja egzaminacyjna po elektronicznym odczytaniu wypełnionej **karty oceny** na podstawie liczby punktów uzyskanych przez zdającego.

Etap praktyczny egzaminu zawodowego

dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych,

(i szkół policealnych prowadzących kształcenie w tych samych zawodach,
w których kształcą zasadnicze szkoły zawodowe)

Etap praktyczny egzaminu zawodowego dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (i szkół policealnych kształcących w tych samych zawodach, w których kształcą zasadnicze szkoły zawodowe) **polega** na wykonaniu zadania egzaminacyjnego zawartego w arkuszu egzaminacyjnym, na stanowisku egzaminacyjnym wyposażonym zgodnie ze standardami wymagań będącymi podstawą przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w danym zawodzie.

Podczas tego etapu absolwent musi wykazać się umiejętnościami praktycznymi w zakresie:

1. **planowania** czynności związanych z wykonaniem zadania, obejmujących sporządzenie planu działania i wykazu niezbędnych surowców, materiałów, sprzętu kontrolno-pomiarowego, narzędzi oraz wykonanie niezbędnych obliczeń, rysunków lub szkiców pomocniczych;
2. **organizowania** stanowiska pracy polegającego na:
 - zgromadzeniu i rozmieszczeniu na stanowisku pracy materiałów, narzędzi, urządzeń i sprzętu zgodnie z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej,
 - sprawdzeniu stanu technicznego maszyn, urządzeń i sprzętu,
 - dobraniu odzieży roboczej i środków ochrony indywidualnej;
3. **wykonania** zadania praktycznego z zachowaniem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
4. **prezentowania** efektu wykonanego zadania.

Etap praktyczny egzaminu po zasadniczych szkołach zawodowych (i szkołach policealnych kształcących w tych samych zawodach, w których kształcą zasadnicze szkoły zawodowe) przeprowadzają **zespoły egzaminacyjne**, powołane przez dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej. Dyrektor OKE wyznacza przewodniczących tych zespołów.

ZESPÓŁ EGZAMINACYJNY (ZSZ)	Przewodniczący - wyznaczony przez dyrektora OKE - spośród członków zespołu egzaminacyjnego egzaminatorów w zakresie przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe
	Członkowie - powołani przez dyrektora OKE - co najmniej 3-ech egzaminatorów okręgowej komisji egzaminacyjnej wpisanych do ewidencji, - nie mogą być nauczycielami i instruktorami praktycznej nauki zawodu, którzy uczyli zdających

Etap praktyczny **rozpoczyna się** z chwilą zapisania w widocznym miejscu przez przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego czasu rozpoczęcia i zakończenia pracy. Na arkuszu egzaminacyjnym zdający wpisuje datę urodzenia oraz wpisuje i koduje numer ewidencyjny PESEL. Zdający nie podpisuje arkusza egzaminacyjnego.

Zespół egzaminacyjny (przewodniczący oraz członkowie) **obserwuje i ocenia podczas egzaminu wykonanie** zadania egzaminacyjnego przez zdającego, stosując kryteria oceniania wykonania, opracowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną dla egzaminu w danym zawodzie. Egzaminatorzy wypełniają **arkusze obserwacji i kartę obserwacji**, wpisując liczbę punktów uzyskanych przez zdającego za wykonanie zadania egzaminacyjnego.

Po zakończeniu etapu praktycznego egzaminu członkowie zespołu egzaminacyjnego zbierają od zdających arkusze egzaminacyjne i przekazują je przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego. Przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przekazuje arkusze egzaminacyjne oraz wypełnione przez zespół egzaminacyjny arkusze obserwacji i karty obserwacji, zawierające liczbę punktów uzyskanych przez zdającego za wykonanie zadania egzaminacyjnego, kierownikowi ośrodka egzaminacyjnego, który pakuje je do zwrotnych kopert i zakleja, a następnie przekazuje je dyrektorowi okręgowej komisji egzaminacyjnej.

Wynik etapu praktycznego egzaminu zawodowego zdającego ustala okręgowa komisja egzaminacyjna, na podstawie liczby punktów uzyskanych przez zdającego z elektronicznego odczytania wypełnionej przez zespół egzaminacyjny **karty obserwacji**.

INFORMATORY O EGZAMINACH ZAWODOWYCH

Dokładne informacje o wymaganiach egzaminacyjnych w zakresie konkretnego zawodu zawarte są w Informatorach, które opracowuje – w porozumieniu z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi – i ogłasza Centralna Komisja Egzaminacyjna.

Informatory są ogłaszane nie później niż do 1 września roku poprzedzającego rok, w którym ma być przeprowadzony egzamin zawodowy.

Każdy Informator zawiera:

- opis zakresu egzaminu dla danego zawodu
- szczegółowy wykaz wiadomości i umiejętności sprawdzanych na egzaminie,
- ogólne kryteria oceniania,
- formy i warunki przeprowadzania egzaminu,
- przykładowe zadanie egzaminacyjne.

Informatory do poszczególnych zawodów, dla których prowadzone jest kształcenie, są dostępne w szkolnych bibliotekach, kuratoriach oświaty, okręgowych komisjach egzaminacyjnych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych, bibliotekach pedagogicznych, centrach informacji i planowania kariery zawodowej. W wersji elektronicznej są publikowane na stronach internetowych Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych.